

**SERTIFIKACISKI PRAVILNIK
ZA
SISTEMI ZA UPRAVUVANJE**

Izdanie: 28 / 2019-05-23

Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje
Tržaška 2 • 1000 Ljubljana
t: 01 4778 162 • f: 01 4778 444 • e: urejenost@siq.si • www.siq.si

SODRŽINA

1	PREDMET NA PRAVILNIKOT I PODRAČJE NA UPOTREBA.....	3
2	DEFINICII	3
3	REFERENTNI DOKUMENTI ZA SISTEMI ZA UPRAVUVANJE.....	4
4	OPŠTI OPREDELBI.....	5
4.1	Praven status.....	5
4.2	Finansiranje	5
4.3	Organiziranost.....	6
4.4	Politika na certificiranje	7
4.5	Pravila za proveruvalci i ekspertite na SIQ	8
4.6	Vzaemno počituvanje na doverbata	9
5	SERTIFIKACIJA.....	9
5.1	Postapka za sertifikacija i održuvanje na sertifikatot.....	10
6	SERTIFIKAT I SERTIFIKACISKI ZNACI	17
6.1	Važnost na sertifikatot.....	17
6.2	Povikuvanje na izdadeniot sertifikat	17
6.3	Upotreba na sertifikaciskiot znak.....	18
7	OBVRSKI NA BARATELOT I/ILI IMATELOT NA SERTIFIKATOT	18
7.1	Otvorenost na informaciite	18
7.2	Priznavanje na sertifikatite na SIQ i IQNet partnerite.....	19
7.3	Trošoci	19
8	PRESTANOK NA VAŽNOSTA NA SERTIFIKATOT	19
8.1	Namena	19
8.2	Pričini	20
8.3	Postapka.....	20
9	REŠAVANJE NA ŽALBI I PRIGOVORI I ODGOVORNOST NA SIQ.....	20
9.1	Reševanje žalbi i prigovori	20
9.2	Odgovornost na SIQ	21
10	ZAVRŠNI ODREDBI	21

Rezime na izmenite:

- Popraveni standardi, izdavanje na standardi i akreditacija.
- Porecizno opredeluvanje na rokovite za odložuvanje na proverkite.
- Dopolneta točka 4.5 Pravila za proveruvalci i eksperti na SIQ.

Ovoj pravilnik go donese Upravniot odbor za certificiranje na svojata sednica na den 2019-05-23 i go zamenuva izdaniето 27 / 2018-05-24.

1 PREDMET NA PRAVILNIKOT I PODRAČJE NA UPOTREBA

Ovoj pravilnik ja opišuvata postapkata za certificiranje na sistemi za upravljanje i srodnite sistemi koi gi izveduva SIQ kako sertifikaciski organ, osposoben za konstatiranje i potvrđivanje na soodvetnosta so referentnite dokumenti za sistemi za upravljanje

Pravilnikot ja opredeluvata politikata za certificiranje i proverivanje, kako i opredeluvanje na elementite na sertifikaciskata postapka, koi ja obezbeduvata realizacijata na ovaa politika.

Uslugite gi izveduvame vo soglasnost so Opštite uslovi za izveduvanje na uslugite GN007, koi se detalno opredeleni vo ovoj pravilnik. Vo slučaj, koga odredbite GN007 i ovoj pravilnik se sprotivni važit odredbite na ovoj pravilnik

2 DEFINICIJI

Sertificiranje e postapka, so koja nezavisnata treta strana (SIQ) dava pismena garancija deka proizvodot, procesot ili uslugata se vo soglasnost so specificirane baranja.

Referenten dokument e dokument (standard, upatstvo, pravilnik itn.), koj go izdava priznat organ i opredeluvata pravila, nasoki ili značajnosti za opisane dejnosti i nivnite rezultati i e namenet za opšta i povećekratna upotreba i e nasochen kon dostiganje na optimalen stepen na uredenost na odredeno podraće.

Sistem za upravljanje e sistem za vopostavuvanje na politika i celi i za dostiganje na tie celi. Sistemi za upravljanje na organizacijata možat da bidat sistem za upravljanje so kvalitet, sistem za upravljanje so životnata sredina itn.

Sertifikaciski organ e organizacija, koja realizira dejnost na certificiranje, na osnova na što izdava sertifikat ili drug soodveten dokument.

Akreditaciski organ e organizacija, koja izvršuvata dejnosti na osnova na koi izdava akreditaciski dokumenti na organot za konstatiranje na usoglasenosta.

Sertifikat e dokument, izdaden soglasno pravilata za sertifikacija na sistemi, koj go potvrđuvata ispolnuvanje na specifične baranja vo referentniot dokument.

Baratel e organizacija, koja do sertifikaciski organ (SIQ) ispraća baranje za dobivanje na sertifikat. Voobičaeno toa e organizacija, koja se proveruvata i na koja i se dodeluvata sertifikat ili drug soodveten dokument.

Imatel e organizacija, koja dobila sertifikat ili drug soodveten dokument.

Neusoglasenot e neispolnuvanje na baranje (kriterium na proverkata). Razlikuvame:

- **Pomala neusoglasenost, što pretstavuvata** poedinečno konstatirano odstupuvanje od opredelenite baranja (kriteriumi na proverkata), koga ne se zagrozene dostiganjata na postavenite celi ili kvalitetot na proizvodite /uslugite.
- **Golema neusoglasenost, koja pretstavuvata:**
  - Pogolem broj na mali neusoglasenosti, koi može da vodat kon otkažuvanje na deluvanje na sistemot za dostiganje na postavenite baranja,
  - Otsustvo ili otkažuvawe na deluvanje na sistemot za dostiganje na postavenite baranja (kriteriumi na proverkata),
  - Neispolnuvanje na zakonskite baranja koi se povtoruvata , prosledeni so neefikasni korektivni merki, ili
- sostojba, koja pobuvata osnovani somnevanja, vo toa, deka rezultate za deluvanje na sistemot za upravljanje na provervaniot gi dostignuvata postavenite celi i ispolnuvanje na postavenata politika.

3 REFERENTNI DOKUMENTI ZA SISTEMI ZA UPRAVLJANJE

SIQ izveduva certifikacija na sistemi za upravljanje i proverka po slednite referentni dokumenti:

- *Sistem za upravljanje so kvalitete –ISO 9001:2015
- *Sistem za upravljanje so životnata sredina –ISO 14001:2015
- *Sistem za upravljanje so kvalitete – I ISO 9001:2015 so zemanje na predvid HACCP – FAO/WHO Codex Alimentarius, CAC/RCP 1-1969, rev.4, 2003
- *Šema za upravljanje so životnata sredina i proverka EMAS – Uredba ES 1221:2009 i uredbata ES 2017/1505
- *Sistem za upravljanje so bezbednosta i zdravjeto pri rabota – BS OHSAS 18001:2007
- Sistem za upravljanje so bezbednosta izdjavjeto pri rabota - ISO 45001:2018
- Sistem HACCP - FAO/WHO Codex Alimentarius, CAC/RCP 1-1969, rev.4, 2003
- *Sistem za upravljanje so bezbednosta na hranata – ISO 22000:2005
- Sistem za upravljanje so bezbednosta na hranata – ISO 22000:2018
- *Sistem za upravljanje so energijata ISO 50001:2011
- Sistem za upravljanje so energijata – ISO 50001:2018
- **Certifikacija na trgovski proizvodni marki – IFS (International Food Standard), ver.6.1,2017
- **Certifikacija na trgovskih marki – BRC (British Retail Consortium) Global Standard for Food Safety, issue 7, 2015
- **Certifikacija na ponuduvaci na logistički uslugi – IFS Logistic Standard, ver.2.2, 2018
- **Sistem za upravljanje so kvalitete vo avtomobilskata industrija – IATF 16949:2016
- **Sistem za upravljanje so bezbednosta na informacii – ISO/IEC 27001:2013
- Sistem za upravljanje so kvalitete pri proizvodstvo na medicinski pomagala – ISO 13485:2016
- Primarni ambalažni materijali za lekovi - Posebni baranja za upotreba na ISO 9001:2008 vo vrska so dobrata proizvodna praksa (DPP) (ISO 15378:2017)
- Kvalitete za idninata na vospitanieto i obrazovanieto – KzP:2016
- Sistem za kvalitete za nevladinite organizacii – NVO - Standard za kvalitete, 2008
- Proveruvanje na izveštai za postojan razvoj – GRI (Global Reporting Initiative Global)
- Opšttestvena odgovornost na organizacii – SA 8000:2014
- Sistem za upravljanje so opšttestvenata odgovornost na IQNet SR 10:2015 Social responsibility management systems requirements
- ISO 22716:2007 Kozmetika – Dobra proizvodna praksa (GMP) – Smernici za dobra proizvodna praksa
- **Sledivost na drvata po šemata FSC – CoC
- Direktiva EU 2008/98/ES – Uredba na sovetot na (EU) br. 333/2011 br. 715/2013 i 1179/2012 za merkite za opredeluvanje,, koga opredeleni vidovi na otpadni metali prestanuvaat da bidat odpad
- **Informatički tehnologii – upravljanje so uslugi – ISO/IEC 20000-1:2011

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

- **Informatički tehnologiji – upravljanje so uslugi - ISO/IEC 20000-1:2018
- **Standard ISO 22301:2012 – Opštestvena odgovornost – Sistem za upravljanje za neprekinatost vo rabotenjeto
- **Standardot ISO 27018:2014 - Informaciski tehnologiji - Bezbednostni tehniki - Smernici za dobra praksa i zaštita na podatoci koi se vo vrska so ličnite podatoci vo javnite mreži (Code of practice for protection of personally identifiable information (PII) in public clouds acting as PII processors)
- ** Standardot ISO 27018:2019 – Informaciski tehnologiji - Bezbednostni tehniki - Smernici za dobra praksa i zaštita na podatoci koi se vo vrska so ličnite podatoci vo javnite mreži (Code of practice for protection of personally identifiable information (PII) in public clouds acting as PII processors)
- Sistemi za upravljanje so sredstva - ISO 55001:2014
- Zdravstveni uslugi – Sistemi za upravljanje so kvalitet EN 15224:2016
- GMP / DPP za proizveduvači na prehrambeni dodatoci - Food Supplements Europe Guide to Good Manufacturing Practice for Manufacturers of Food Supplements, mart 2014
- Direktiva za mernite instrumenti 2014/32/EU on measuring instruments MID (so site važečki izmeni i dopolnuvanja) i so važečkoto soodvetno slovenečko zakonodavstvo
- Konstatiranje na skladnost so Pravilnikot za bezbednost na mašinite SI. v. RS 75/2008, Prilog 1 - Conformity assesment procedure according to Machinery directive 2006/42/EC, Annex I (so site važečki izmeni i dopolnuvanja) i so važečkoto pripadno slovenečko zakonodavstvo
- Direktiva za interoperabilnost na seevropskiot železnički sistem 2008/57/EC on the interoperability of the rail system within the Community (so site važečki izmeni i dopolnuvanja) i so važečkoto pripadno slovenečko zakonodavstvo

* dobiena akreditacija kaj Slovenskata akreditacija

**izvedba na proverka kaj akreditiranite partnerski certifikaciski organi

Vo soglasnost so politikata za certificiranje može da se ispočituvaa isto taka i drugite referentni dokumenti.

4 OPŠTI OPREDELBI

4.1 Praven status

SIQ e registriran vo Okružniot sud vo Ljubljana kako zavod "Slovenski institut za kakovost in meroslovje, Ljubljana", so sedište vo Ljubljana, Tržaška cesta 2 i skrateno ime "SIQ, Ljubljana".

SIQ e zapišan vo evidencijata na istražuvački organizaciji, koja ja vodi Ministerstvoto za visoko obrazovanie, nauka i tehnologija.

4.2 Finansiranje

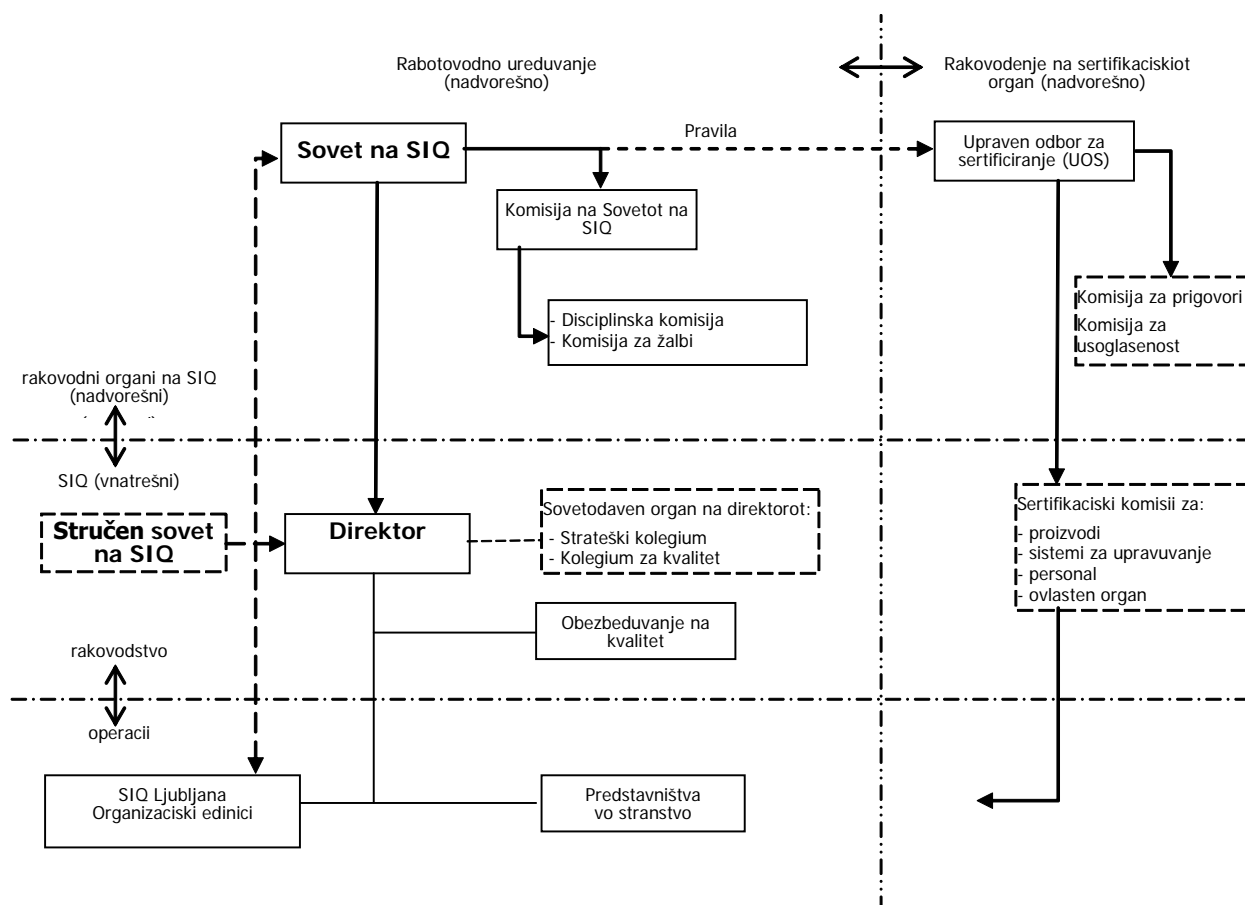
SIQ se finansira od naplatuvanje na svoite uslugi po cenovnikot za uslugi. Osnovite za formiranje na cenite gi potvrduva Sovetot na SIQ i/ili drugi organi, koi izvršuvaa nadzor nad negovata rabota.

Certifikacijski pravilnik za sistemi za upravljanje

SIQ e neprofitabilna institucija. So prihodite od svoje uslugi SIQ gi pokriva tekočnite trošoci i vložuva vo razvojot na svojata dejnost.

4.3 Organiziranost

4.3.1 Dijagram na organiziranost na SIQ kako certifikacijski organ

4.3.2 Upravni i stručni organi

Upravni i stručni organi na SIQ se:

- Sovet na SIQ
- Upraven odbor za certificiranje (UOS)
- Komisija na Sovetot i komisija na Upravniot odbor za certificiranje

Sovetot na SIQ upravljuje so SIQ i vrši nadzor nad izvedovanjeto na aktivnostite na SIQ.

Upravniot odbor za certificiranje ja vodi i vrši nadzor na dejnosta certificiranje.

Zadačite na Upravniot odbor za certificiranje se opredeleni vo Pravilnikot UOS. Spored ovoj pravilnik Upravniot odbor za certificiranje :

- ja potvrđuva politikata za certifikacija i nejinot razvoj i vrši nadzor nad nejinoto izveduvanje,

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

- go opredeluje sestavo komisije,
- potrjuje postopki za certificiranje i nivoji razvoj,
- potrjuje pravilnici za certificiranje na posamezne komisije,
- vrši nadzor na delu komisije,
- opredeluje korektivni ukrepi i nadzor na nivoju izvedenja,
- doneseva godišnji finančni izveštaj za certificacijski organ,
- mora da bude informiran za imenovanje i ima pravo da bar zahteva odgovorni za izvedenja na sekojdnevne zadatke i delu v vrsti so certificirane; svoeto baranje mora pisano da go obrazloži,
- rasprava i go potrjuje godišnji izveštaj od izvedenja na interne preverke i korektivni ukrepi na osnovu na preverke,
- rasprava po zapisnikih od pregledu na vodstvo i go potrjuje plani so akcij opredeljen v pregledu na vodstvo,
- rasprava po politikah, načelih i gi ocenjuje za nepristranost, vključevajki gi i finančne riziki, i gi potrjuje,
- rasprava za eventualne spremembe na certificacijskih organih kon dopuštanje, za da komercialne ili druge interese gi poroči dosledno na nepristrano izvedenja na aktivnostih ili koga odprtost bi ja zagotovila nepristranost,
- imenuje Komisija za žalbe i Komisija za soglasnost,
- se seznanjuje s godišnjimi izveštaji na Komisije za soglasnost,
- izveduje ostane aktivnosti v soglasnost s zakoni i drugimi predpisi.

UOS može, v slučaju ako određeni aktivnosti ne se izvedati, UOC može da preuzme ukrepi, uključevajki i izveštavanje na akreditacijski organ i druge organe, kaj koji SIQ e odgovorno imenovan ili ima drugi dozvola za izvrševanje na delu. V upravni odbor za certificiranje se zastupeni predstavnici od strane zainteresiranih strana, koji sarađuju v postupku na certificiranje. Go sarađuju po eden predstavnik od slednih institucija: Slovenski institut za standardizaciju (SIST), Stopanska komora na Slovenija, Društvo na potrošivaci na Slovenija, Slovensko združenje za kvalitet i odličnost, slovenske univerziteti, korisnici na Ex uredi v industriji, koj go opredeljuje SKS, proizvedevajki na Ex uredi, koj go opredeljuje SKS, SIQ i dva predstavnika na Združenje za elektroindustriju pri SKS, i eden predstavnik od področja na igri na sreća, koj go imenuje Ministerstvo za finansije. Barem eden od članov na UOS mora da ima primerno znanje od področja na predmetni referentni dokument.

Komisije za certificiranje se stručni timovi, koji podgovaraju i izvedevajki postopki za certificiranje. Se sastoje od po 3 člana, saradnici na SIQ. Komisija za certificiranje na sistemi za upravljanje među drugo, odlučuje i za dodelivanje na certifikate na SIQ za sistemi za upravljanje, Komisija za certificiranje na lica, pak odlučuje za registraciju na proverivaci i eksperti.

Komisija za prigovori gi razgleduje kako višestepeni organ žalbe na baratelice/imatelice na odluke na direktorite/direktorkite na področja (prvostepeni organi) za opravdanost na nivnu žalbu na usluge na SIQ te. žalbe na delu na imatelot na certifikat i prigovore na podnositelice za odluke KCS. Komisija je sočinjuje po eden predstavnik na Sojuzot na potrošivaci na Slovenija, Univerzitet v Maribor - Fakultet za organizacijske nauke Kranj i SIQ i direktor na ispitivajki i merne tehnologije na SIQ. Neizmenljiva odluka e konačna. Postupku za prigovori e opisana v dokumentu CR 105 i e objavena na internet strani na SIQ.

4.4 Politika na certificiranje

SIQ nudi usluge na certificiranje na strane, koji za to se interesiraju.

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

SIQ toa se negovite organi i negoviot personal gi razgleduva i ce gi razgleduva na ednakov nacin site naračateli na svoje usluge, bez ogled na nivnata geografska položba, goleminata, prometot, vidot na rabotenjeto itn. i bez da bi pri toa bilo koj ili bilo kako bide zapostaven ili mu bide dadena prednost.

SIQ se obvrzuva da dostigne i odrzuva megjunarodno važečki i priznat status na podračjeto na certificiranje. SIQ se zalaga negovite sertifikati sekogaš da imaat pogolema vrednost, kako doma, taka i vo stranstvo. Za taa namena svoje dejnosti na certificiranje gi ima akreditirano kaj slovenskata akreditacija SA i e pod nadzor na megjunarodnoto združenie na sertifikaciski organi IQNet.

SIQ obezbeduva takva organizaciska struktura, da personalot pri izvršuvanjetoa na sekojdnevnite zadači ne e pod vlijanie na bilo koj, koj ima neposreden komercijalen interes vo vrska so certificiranjeto i pri rabotata da ne dojde do konflikt na interesi.

Podračjeto za ocenuvanje na sistemi za upravljanje na SIQ izveduva sertifikacija i proverka vo soglasnost so baranjata na standardite ISO/IEC 17021-X, ISO/IEC 17024, ISO/TS 22003, ISO 50003, i uredbata EMAS ES 1221:2009.

Podračjeto na ocenuvanje na sistemi za upravljanje gi izveduva svoje aktivnosti so dokumentirani postapki.

SIQ ja obezbeduva svojata neutralnost pri izveduvanjeto na site svoi usluge isto taka i da ne izvršuva sovetodavni aktivnosti pri vospostavuvanjeto i/ili odrzuvanjeto na usoglasenosta na sistemite za upravljanje so referentnite dokumenti.

4.5 Pravila za proveruvačite i ekspertite na SIQ

Proveruvačite i ekspertite pri svojata rabota gi počituvaaat predmetnite megjunarodni, evropski i/ili slovenečki standardi i propisi, postapki i upatstva na SIQ, koi ja ureduvaat rabotata na toa podračje.

Proveruvačot, odnosno ekspertot se odnesuva po slednite načela i se obvrzuva:

- deka ce postapuvaa doverljivo i nepristrasno, kako vo odnos na SIQ, taka i vo odnos na bilo koja organizacija, koja e vključena v proverkata, koja ja izveduva sam ili ja izveduva personalot za koj e odogovoren,
- deka ce go izvesti SIQ, ako so organizacijata, vo koja ce ja izveduva proverkata, bilo kako bil povrzan odnosno postojat bilo koi drugi rizici, so koi bi se zagrozila negovata nezavisnost vo proverkata ili integritetot na proverkata, pred da bi prevzel bilo kakva funkcija vo vrska so proveruvanjeto na taa organizacija,
- deka vo taa organizacija vo poslednite tri godini pred proverkata ne izveduval bilo kakvi sovetuvački aktivnosti ili drugi usluge, koi bi mozele da ja zagrozat negovata nezavisnost, nepristrasnost ili objektivnost;
- deka vo period od dve godini po završuvanjeto na proverkata nema da prevzeme od taa organizacija nikakva naračka za rabota od oblata na sistemi za upravljanje,
- deka pri svoje povazni sovetodavni dejnosti nema da go reklamira sorabotuvanjeto so SIQ i kaj organizaciite nema da predizvikuva očekuvanja deka poradi negovata sorabotka so SIQ organizacijata pri proverkata nema da ima poinakov pristap ili bilo kakvi olesnuvanja,
- deka od organizaciite, vo koi izveduva proverki, ili od nivnite pretstavnici ili od bilo koi drugi lica, koi pri toa bi imale bilo kakva korist, nema da prima nikakvi navestuvanja, podaroci, narački, popusti ilo bilo kakvi drugi koristi i isto taka nema da dozvoli, toa da go stori bilo koj od personalot, za koj e odogovoren,

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

- deka nema nitu delumno nitu vo celost da gi razotkrie naodite na grupata na proveruvači, vo koja sorabotuvail ili za koja e odgovoren, ili bilo kakvi informacii, koi gi dobil vo tekot na proverkata na tretu strana, ako za toa nema pismena soglasnost od strana na organizacijata, vo koja ja izveduval poverkata, i od strana na SIQ,
- deka na nitu eden način nema da raboti na šteta na ugledot ili interesot na SIQ ili organizacijata, koja ja ocenava,
- deka vo slučaj na somnevanje na kršenjeto na ovie načela će sorabotuva vo možnata disciplinska postapka,
- deka će raboti vo soglasnost so etičkiot kodeks na SIQ.

4.6 Vzaemno počitovanje na doverbata

SIQ se obvrzuva deka so site informacii i podatoci za baratelot/imatelot će postapuva kako so doverlivi i deka će gi koristi isključivo za celite za izveduvanje na dogovorenite aktivnosti.

Baratelot/imatelot priznava, deka SIQ ima isključitelni prava za site dokumenti, koi mu gi vračil, i so toa se obvrzuva, deka tie dokumenti nema da gi razmnožuva ili da gi dava na raspolaganje na bilo koe tretu lice so isključok na akreditaciskiot organ/nadležniot organ vo postapkata na održuvanje na akreditacijata/ovlastuvanje ili zaradi zakonskite obvrski.

Informacii za sertifikaciskata postapka i so niv povrzanite aktivnosti se delovna tajna na baratelot i SIQ, so isključok na dodeluvanje ili poništuvanje na sertifikatot.

Delovna tajna se isto taka i izveštajte od proverkata, koi SIQ može da gi predade na tretu lice samo so pismena dozvola na baratelot/imatelot, koj na tretu lice može da gi prenese samo vo celost.

SIQ gi zadržuva pravata, da imatelot na sertifikatot go naveduva na internet stranite vo listite na dodeleni sertifikati, isto taka i kaj IQNet, čij člen e, kako i da na dodeleniot sertifikat se povikuvu i vo svoje dokumenti i stručnite ili komercijalnite objavi.

SIQ go zadržuva pravoto da na zainteresiranite strani, na nivno baranje da im posreduva informacii za poništuvanje na sertifikatot, bez naveduvanje na pričinite za poništuvanje ili drugi informacii za poraniešniot imatel na sertifikatot.

Vo slučaj na žalba na imatelot na sertifikatot, SIQ ima pravo na žalitelot da mu gi posreduva konstataciite od razgleduvanje žalbi, a pri toa pak ne smee da posreduva informacii za imatelot, koi ne se značajni za razbiranje na konstataciite. Informacii, koi SIQ gi posreduval na žalitelot, gi posreduva isto taka i na imatelot na sertifikatot.

Site nabrojani obvrski smislovno važat isto taka i po ukinuvanje na sertifikatot.

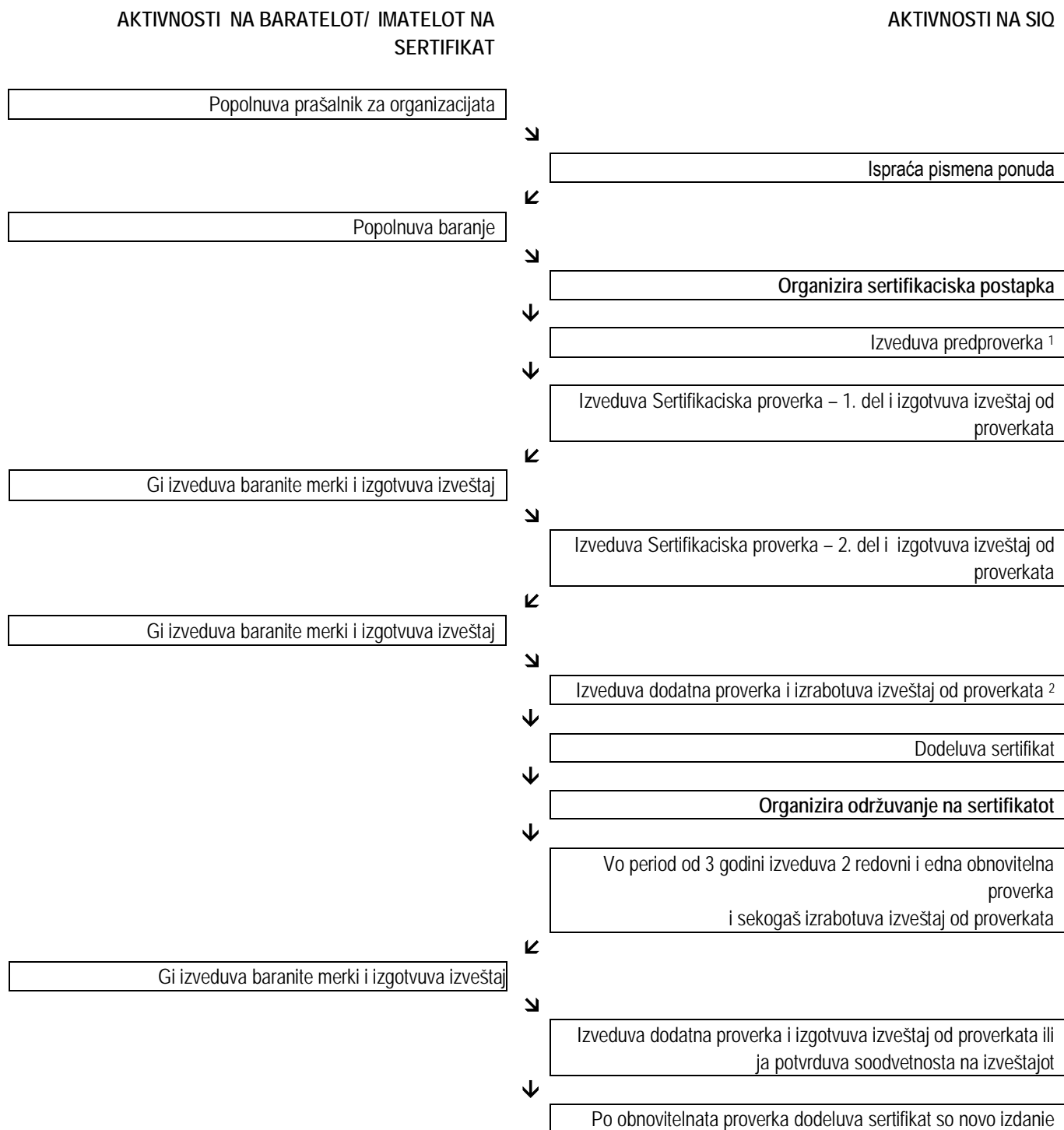
5 SERTIFIKACIJA

Sertifikacijata na sistemot za upravljanje može da se izveduva:

- samostojno i da se zakluči so dodeluvanje na sertifikat za sistem za upravljanje so koj se dokažuva ispolnuvanje na baranjata na izbraniot standard t.e.. drug referenten dokument,
- kako del od postapkata za registracija kaj nadležnoto ministerstvo i vo ramkite na SIQ opfaća ocenka na sistemot za upravljanje so životnata sredina po EMAS regulativata, kako i validacija na izjavata za životnata sredina, no ne vključuva dodeluvanje na sertifikat.

5.1 Postapka za sertifikacija i održivanje na certifikat

Tekot na postapkata za sertifikacija, održivanje na certifikatot i aktivnostite na učesnicite vo postapkata se prikažani na slednata slika:

Zabeleški:

¹ se izveduva po želba na baratelot

² se izveduwa, ako vo tekot na proverkata bile konstatirani neusoglasenosti

5.1.1 Prašalnik za organizacijata

Na početokot na sertifikaciskata postapka SIQ ja zapoznava zainteresiranata stranka za uslugata so postapkata. Zainteresiranata stranka so obrazecot Prašalnik za organizacijata (v prodolženie Prašalnik) gi posreduwa podatocite, potrebni za izработка na ponuda.

5.1.2 Ponuda

Na osnova na Prašalnikot SIQ opredeluva obem na rabota za izvedba na uslugata i izrabotuvana ponuda, vo koja se navedeni trošocite za dobivanje i održuvanje na sertifikatot, vključuvajći gi i članarinite za sertifikacija. Ponudata so informacii za sertifikaciskata postapka, uslovite za dobivanje i održuvanje na sertifikatot se ispraćaat na zainteresiranata stranka i za istata ne e obvrzuvačka.

5.1.3 Baranje

Na osnova na Ponuda zainteresiranata strana naraćuva sertifikacija so obrazec Baranje za sertifikacija na sistem za upravljanje (v prodolženie Baranje) i so toa postanuvaa baratel. Baranjeto ima važnost na dogovor, a ako baratelot saka, može da se sklući i poseben dogovor. So potpišano Baranje t.e. dogovor baratelot isto taka potvrduwa, deka e zapoznat so postapkata i uslovite za dobivanje i održuvanje na sertifikatot.

Po potpišuvanjeto na Baranjeto t.e. dogovorot baratelot može da odstapi od sertifikaciskata postapka, pri što mora da gi pokrije trošocite, koi nastanale zaradi otpovikuvanje na postapkata.

5.1.4 Organizacija na sertifikaciskata postapka

SIQ imenuva grupa na proveruvaći za izvedba na sertifikaciskata postapka i za imenuvanjeto i terminot za proverka go zapoznava baratelot. Vo slućaj baratelot da ne se soglasuva so imenuvanuiot proveruvać/proveruvaći, svoeto nesoglasuvanje, zaedno so soodvetata osnovanost za istoto gi soopštuvaa do SIQ. Vo slućaj na opravdanost SIQ imenuva nov proveruvać /proveruvaći. Koga na proverkata e potrebno da bide prisuten nabljuduvać (pr. Ocenuvanje na proveruvaćite, akreditaciska proverka...), SIQ za toa prethodno go izvestuvaa baratelot, koj mora da ovozmoži negovo prisustvo.

Vodaćot na grupata na proveruvaći so baratelot se dogovara za prvata poseta na negovata lokacija, kade, vo soglasnost so dogovorot vo ponudata, ja izveduva soodvetata usluga (pr. Pretproverka ili Sertifikaciska proverka – 1.del).

5.1.5 Pretproverka ili ocenka na sostojbata

Pretproverkata ili ocenkata na sostojbata ne e obavezna i se izveduva samo na želba na baratelot. So nea se konstatiraat slabite toćki vo sistemot za upravljanje, koi baratelot mora da gi odstrani, za da što podobro bide podgotven na sertifikaciska proverka. Ocenkata na sostojbata e možno da se izvede pred priemot na baranjeto.

Obemot i sođržinata na pretproverkata ili ocenkata na sostojbata SIQ gi opredeluva vo ramkite na izrabotkata na ponudata, zavisno od želbite i potrebite na baratelot, vo ramkite na pretproverkata može da se oceni isto taka i soodvetnosta na dokumentacijata na sistemot za upravljanje.

Obemot na pretproverkata ne smee da bide pogolem od obemot potreben za sertifikaciskata proverka.

Za izvedba na pretproverkata ili ocenka na sostojbata baratelot mu obezbeduva na proveruvaćot priraćnik za sistemot za upravljanje ili drug soodveten kroven dokument i druga potrebna dokumentacija za sistemot za upravljanje. Priraćnikot za sistemot za upravljanje ili drugiot kroven dokument vodaćot na proverkata gi zadržuvaa do završuvanjeto na sertifikaciskata postapka. Za

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

pretproverkata i ocenkata na sestojbata proveruvažot za baratelot podgotvuva pismen izveštaj za konstataciite konstatirane slabosti kaj sistemot za upravljanje, koi e potrebno da se odstranati.

Kaj ista proveruvana strana smee da se izvedati najmnogu dve predproverki za istite aktivnosti. Vtorata predproverka smee da se izvede duri po istekot na 6 meseci.

Preklasifikacija na predproverkata vo sertifikaciska proverka ne e dozvolena.

5.1.6 Sertifikaciska proverka – 1. del

Sertifikaciskata proverka – 1. del se sestoi od proverka na dokumentacijata, ocenka na vospostavenosta na sistemot za upravljanje i podgotovka za sledniot čekor vo sertifikaciskata proverka. Proverkata ja izveduva vodačot na proverkata **po pravilo** na lokacija na baratelot.

Pri izvedbata na 1. del od sertifikaciskata proverka posebnosti postojat kaj slednite sistemi za upravljanje:

- HACCP sistemot (ako e bez sistem za upravljanje so kvalitet), Kvalitet za idnina na vospitanieto i obrazovaniето, NVO sistem za kvalitet i Proveruvanje na izveštajot za postojan razvoj, kaj koi vodačot vo ramkite na 1. del od sertifikaciskata proverka izveduva samo proverka na dokumentacijata na sopstvenata lokacija,
- trgovskite stokovni marki IFS i BRC, kako i IFS Logistic kade 1. i 2. del od sertifikaciskata proverka se združeni.

Proverkata na dokumentacijata se izveduva na osnova na baranjeto na referentniot dokument. Se ocenjuje nejinata celosnost, vnatrešna usoglasenost i soodvetnost na proveruvaniot sistem za upravljanje. Po pravilo dovolen e priračnikot ili drug krovni dokument za sistemot za upravljanje. Ako opisot vo priračnikot ili krovniot dokument e slab, proveruvažot pri proverkata može da bara isto taka i drugi dodatni dokumenti.

Pri proverkata po EMAS regulativata se ocenjuje i celosnosta na izjavata za životnata sredina isto taka.

Ocenkata na vospostavenosta na sistemot za upravljanje e zavisen od proveruvaniot sistem za upravljanje. Po pravilo se proveruje izvedenosta na pregledot na rakovodstvoto i internata proverka, kako i nivnata soodvetnost, razbirlivosta, vospostavenosta i izveduvanje na sistemot za upravljanje.

Podgotovka za sledniot čekor od proverkata sodrži identifikacija na lokaciite i procesite, koi će bidati predmet na sertifikaciskata proverka – 2.del, i dogovor za vremenskiot i sodržinskiot tek na proverkata.

Konstataciite od proverkata vodačot na proverkata gi posreduje do baratelot vo pismen izveštaj, koj gi sodrži isto taka i podračjata t.e. dejnostite kade postoji potencialna opasnost, deka proveruvažite pri sledniot čekor od sertifikaciskata postapka može da konstatiraat neusoglasenosti.

5.1.6.1 Izveštaj za baranje merki

Baratelot mora pred prodolžuvanje na sertifikaciskata postapka da izvede merki za odstranuvanje na potencialne opasnosti za neusoglasenosti koi bile opisani vo izveštajot od Sertifikaciskata proverka-1.del. Za izvedenite merki mora da se izgotvi pismen izveštaj i najdocna vo rok od 6 meseci da se isprati do SIQ.

Vodačot na proverkata ja ocenjuje soodvetnosta na merkite i opredeljuje datum, koga prodolžuvanje na sertifikaciskata proverka može da se izvede, no sepa ne podocna od 6 meseci od posledniot den od Sertifikaciskata proverka - 1.del. Vo slučaj na prečekoruvanje na rokot, potrebno e da se povtore 1. del od sertifikaciskata proverka.

5.1.7 Sertifikaciska proverka – 2. del

So sertifikaciskata proverka – 2. del se ocenjuje, dali dokumentiranost, vospostavenost, izvedovanjeto i efikasnost na postapkite se vo soglasnost so baranjata na izbraniot standard, t.e.so drugi referenten dokument. Proverkata se izveduva spored planot za proverka, koj vodačot na proverkata go izrabotil, zaedno so predstavnikot na baratelot vo tekot na 1.del od sertifikaciskata proverka.

Pri proverkata soglasno uredbata EMAS se validira izjavata za životnata sredina, koja e podgotvena za objava.

Po izvršenata proverka proveruvačite usno go zapoznavaat baratelot so konstataciite od proverkata, koi će gi dadat vo pismeniot izveštaj.

Ako vo tekot na proverkata ne bile konstatirani neusoglasenosti, izveštajot, zaedno so ostanatata potrebna dokumentacija i informacii, će bide predaden na Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje za odlučvanje za dodeluvanje na sertifikat.

Ako vo tekot na proverkata bile konstatirani neusoglasenosti so baranjata na izbraniot standard, t.e. drug referenten dokument, vo zaključokot od izveštajot se dadeni baranja za merkite, koi baratelot mora da gi izvede.

Prekvalifikacija na sertifikaciskata proverka vo predproverka ne e dozvoleno.

5.1.7.1 Izveduvanje na merkite i izvestuvanje

Za neusoglasenostite, konstatirani vo tekot na sertifikaciskata proverka – 2. del, baratelot mora da izvrši soodvetni merki, so koi će se odstranati neusoglasenostite i spreči nivnoto povtoruvanje. Za izvedenite merki mora najdocna vo rok od 6 meseci po proverkata da se isprati do SIQ pismen izveštaj.

Ako vo tekot na sertifikaciskata proverka ne bile konstatirani neusoglasenosti i sertifikatot e dodelen, vo izveštajot od proverkata pak bile dadeni preporaki ili drugi baranja vo vrska so proveruvaniot sistem za upravljanje, imatelot na sertifikatot mora da prevzeme soodvetni merki. Najdocna vo rok od 3 meseci od proverkata mora do SIQ da se isprati izveštaj za počituvanje na preporakite i navedenite baranja.

5.1.7.2 Dodatna proverka

Po priemot na izveštajot za odstranuvanje na neusoglasenostite, vodačot na proverkata gi proveruva merkite so dodatna proverka, koja će ja izvede na lokacija na baratelot, ili so pregled na isprateniot izveštaj i dokazite.

Ako vodačot na proverkata so dodatna proverka konstatira, deka neusoglasenostite se soodvetno odstraneti, za toa izrabotuva pismen izveštaj, koj zaedno so ostanatata potrebna dokumentacija i informacii će bide predaden do Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje za odluka za dodeluvanje na sertifikat.

Vo slučaj da vo tekot na dodatnata proverka, vodačot na proverkata ne možel da konstatira deka neusoglasenostite se soodvetno odstraneti, istoto go naveduva vo pismeniot izveštaj. Vo toj slučaj potrebno e da se povtore sertifikaciskata proverka vo celost, što e možno duri po 6 meseci.

Dodatnata proverka na imatelot mu se presmetuva posebno, vo zavisnost od obemot na dodatnata proverka.

5.1.8 Dodeluvanje na sertifikat

Koga Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje konstatira, deka postojat zadovolitelni objektivni dokazi za usoglasenost na rezultatite od proverkata so site barani referentni dokumenti i ovoj pravilnik, donesuva Odluka za dodeluvanje na SIQ sertifikat. Na osnova na odlukata na komisijata SIQ izdava sertifikat i go voveduva imatelot vo Spisokot na imetali na važečki SIQ sertifikati, koj se objavuva

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

na internet stranata www.siq.si, i na spisokot na imateli na sertifikati na IQNet partnerite, koj se objavuva na internet stranata www.iqnet-certification.com. Spisokot gi sodrži imito i adresata na organizacijata, brojot na sertifikatot i obemot naveden na sertifikatot.

Na certificiranata organizacija i pripagja, pri sekoe izdavanje na sertifikatot, eden besplaten primerok na sertifikat na SIQ so format A4. Za sertifikacijata po standardite ISO 9001, ISO 9001 so uvažvanje na HACCP, ISO 14001, BS OHSAS 18001, ISO 45001, ISO 22000, ISO 13485, ISO 50001, ISO/IEC 27001, ISO/IEC 20000-1, IQNet SR 10, EN 15224, ISO 22301, ISO 55001 i ISO/IEC 27018, ušte eden besplaten primerok na IQNet sertifikat, za koj mora imatelot zaedno so vodačot na proverkata na formularot za izdavanje na sertifikatot da obezbedi angliški prevod na obemot na sertifikacija. Dodatnite kopii, imatelot na sertifikatot može da gi narača po važečkoti cenovnik. Imatelot na sertifikatot isto taka dobiva i prava za upotreba na sertifikaciski znak na SIQ i sertifikaciski znak na IQNet pod uslovite, opišani vo upatstvata koi certificiranite organizaciji gi primaat zaedno so sertifikaciskite znaci i se dostapni isto taka na internet stranata na SIQ.

Pri proverkata po uredbata EMAS Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje izdava odluka za validacija na izjavata za životnata sredina i verifikacija na sistemot za upravljanje so životnata sredina, na osnova na koj se izdava Izjava na proveruvačot na životnata sredina za dejnostite na proverivanje. Izjavata baratelot može da ja upotrebuva samo na svojata izjava za životnata sredina. Komisijata odlučuva isto taka i za validacijata na informacii za životnata sredina.

5.1.9 Organizacija na održavanje na sertifikatot

Imatelot na sertifikatot e odgovoren za ispolnuvanje na baranjata za sertifikacija i održavanje na sertifikatot so uspešni godišni proverki. Prvite dve godini po sertifikaciskata proverka se izveduvaat redovni proverki, a tretata godina se izveduva obnovitelna proverka.

SIQ pred sekoja proverka imenuva grupa na proveruvači za izvedba na proverkata i za imenuvanje i terminite na proverkata go zapoznava imatelot na sertifikatot. Vo slučaj da imatelot na sertifikatot ne se soglasuva so imenuvaniot proveruvač/proveruvači, svoeto nesoglasovanje, zaedno so soodvetnite osnovanja gi soopštuvata do SIQ. SIQ vo slučaj na opravdanost, imenuva nov proveruvač. Koga na proverkata e potrebno prisustvo na nabljuduvač (pr. Ocenuvanje na proveruvači, akreditaciska proverka...), SIQ za toa prethodno go izvestiva imatelot na sertifikatot, koj mora da go ovozmoži negovoto prisustvo.

Vodačot na grupata na proveruvači, vo sorabotka so kontaktnoto lice na imatelot na sertifikatot izrabotruva plan za proverka.

Imatelot na sertifikatot mu ja obezbeduva na vodačot na proverkata potrebната dokumentacija, koja proveruvačite po izvršenata proverka ja vraćaat.

5.1.10 Redovni i obnovitelni proverki

So redovnite proverki se proveruva dali imatelot na sertifikatot ili imatelot na validiranata izjava za životnata sredina gi ispolnuva baranjata na izbraniot standard, t.e. drugiot referenten dokument. Redovnite proverki se izveduvaat ednaš godišno, prvata po 11 meseci po sertifikaciskata proverka, a ostanatite vo 12 mesečni intervali.

Po napravenata proverka, proveruvačite soodvetno gi zapoznavaat pretstavnice na baratelot so konstataciite od proverkata koi će gi dadat vo pišaniot izveštaj. Vo zaključokot od izveštajot može da bidat navedeni baranjata, koi mora imatelot na sertifikatot ili validiranata izjava za životna sredina da gi ispolni.

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

Koga vo tekot na sertifikaciskata proverka bilo konstatirano deka sistemot za upravljanje e vospostaven kratko vreme pred sertifikaciskata proverka i za poedini postapki ne bilo možno da se konstatira nivnata povtorljivost, može megju sertifikaciskata i prvata redovna proverka da se izvede dodatna proverka.

Odložuvanje na prvata redovna proverka po sertifikaciskata proverka ne e možno i mora da se izvede najkasno vo 12 meseci od datumot na certificiranjeto. Ostanatite redovni proverki može da se odložat najkasno do 3 meseci od planiraniot termin. Za toa mora da bide ispolnet uslov, proverka da se izveduva vo sekoja kalendarska godina. Ako organizacijata saka odlaganje za podolgo vreme, potrebno e vo planiraniot termin da se izvede delumna proverka, na koja vodačot na proverkata gi pregleduva samo suštinskite elementi na sistemot za upravljanje, za da se uveri kako istiot se izveduva. Terminot na slednata proverka, se vraća na početniot termin na organizacijata (rok 12, 24. ili 36 meseci od sertifikaciskata t.e. obnovitelnata proverka).

Sekoja treta godina po sertifikaciskata proverka se izveduva obnovitelna proverka, na koja se dava celosna ocenka za rabotenjeto i efikasnosta na sistemot za upravljanje vo periodot od tri godini i se ocenuva soodvetnosta na obemot na izvedenite proverki vo toj period. Pred izvedbata na obnovitelnata proverka SIQ go proveruva obemot na proverkata vo organizacijata i po potreba (ako nastanale pogolemi promeni vo organizacijata) opredeluva nov obem na aktivnosti i so toa nova cena na uslugata.

Ako vo tekot na obnovitelnata proverka ne bile konstatirani neusoglasenosti, na imatelot mu se dodeluva novo izdanie na sertifikatot. Ako bile konstatirani neusoglasenosti, imatelot na sertifikatot pred negovoto novo izdavanje mora da gi ispolni baranjata, dadeni vo zaključokot od izveštajot za proverkata. Ispolnuvanjeto na spomenatite baranja se konstatira so dodatna proverka, za koja SIQ dava izveštaj.

Ako organizacijata saka stalno odložuvanje na obnovitelnata proverka po planiraniot termin, potrebno e vo planiraniot termin da se izvede dodatna proverka, vo obem proporcionalen na dolžinata na odlaganjeto. Vo tekot na dodatnata proverka vodačot na proverkata gi pregleduva suštinskite elementi na sistemot za upravljanje, za da se uveri deka istiot se izveduva. Postoečkiot sertifikat se prodolžuva do terminot na odloženata proverka. Terminot za izvedba na obnovitelnata proverka e početna točka za opredeluvanje na važnosta na sertifikatot za sledniot trigodišen period i za terminot na slednata proverka.

Obnovitelnata proverka potrebno e da se planira i izvede pravovremeno pred istekot na važnosta na sertifikatot i pri toa da se zeme vo predvid vremeto potrebno za eventualnite merki po neusoglasenostite i vremeto potrebno za odlučuvanje na komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje. Vo isključitelni situaciji (bolest, viša sila itn.) e možno odložuvanje na obnovitelnata proverka so izveduvanje na delumna proverka vo obem, proporcionalen so dolžinata na periodot na odložuvanjeto..

Pri proverkata soglasno uredbata EMAS se validira izjavata za životnata sredina, koja e podgotvena za objava.

Pri proverkata po urebata EMAS po sekoja redovna proverka Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje izdava rešenje za validacija na dopolnuvanjata na izjavata za životnata sredina i informacii za životnata sredina, a po obnovitelnata proverka pak za celosnata izjava. Vo ramkite na redovnite t.e. obnovitelnite proverki se proveruva isto taka i koristenjeto na logoto EMAS, koe go opredeluva regulativata EMAS. Za nesoodvetnata upotreba na logoto EMAS SIQ go izvestuva registraciski organ za EMAS.

Dodatnata proverka na imatelot mu se presmetuva posebno, vo zavisnost od obemot na dodatnata proverka (vo soglasnost so količinata na izvršenata rabota).

5.1.11 Izvedovanje na merki i izvestovanje

Ako vo tekot na **redovната proverka** se konstatirani neusoglasenosti, istite mora imatelot na sertifikatot da gi odstrani i najdocna vo rok od 3 meseci do SIQ da isprati pismen izveštaj so soodvetnite dokazi za odstranuvanje.

Ako vo tekot na **obnovitelnata proverka** se konstatirani neusoglasenosti, baratelot mora da gi odstrani vo rok koj go opredeluva vodačot na proverkata vo zaključokot od izveštajot za proverkata i za toa da isprati pismen izveštaj do SIQ so soodvetnite dokazi za odstranuvanje.

Po sekoja proverka imatelot na sertifikatot e dolžen vo rokot naveden vo zaključokot od izveštajot za proverkata, da isprati isto taka i pismen izveštaj za ostanatite zadači navedeni vo izveštajot od proverkata.

5.1.12 Dodatna i delumna proverka

Dodatnata proverka po **redovната proverka** se izveduva, ako toa e opredeleno vo zaključokot od izveštajot za proverkata. Vodačot na proverkata može da izvede dodatna proverka na lokacijata na imatelot ili so pregled na isprateniot izveštaj. Ako vodačot na proverkata so dodatnata proverka po redovната proverka konstatira, deka neusoglasenostite soodvetno bile odstraneti, za toa izgotvuva pismen izveštaj, koj e dokaz za soodvetnost za održuvanje na sistemot za upravljanje i so toa se prodolžuva pravoto na upotreba na sertifikatot i sertifikacijskite znaci.

Dodatnata proverka po **obnovitelnata proverka** se izveduva sekogaš, koga vo tekot na proverkata bile konstatirani neusoglasenosti. Ako vodačot na proverkata so dodatnata proverka po obnovitelnata konstatira deka neusoglasenostite bile soodvetno odstraneti, za toa podgotvuva pismen izveštaj na osnova na koj imatelot dobiva novo izdanie na sertifikatot za sledniot sertifikacijski period.

Dodatnata proverka, osven vo slučaito koga toa e barano vo zaključokot od izveštajot na prethodnata proverka, može da se izvede, koga imatelot saka da go odloži postojaniot termin na proverkata, isto taka i vo slučaito koga imatelot zadocnuva so odgovorot ili pak odgovorot e neprifatliv, koga imatelot bara izmena na obemot na sertifikacija, ako dojde do suštinski izmeni ili proširuvanje na obemot, kaj imatelot na sertifikatot, zaradi koi proverka e potrebna itno, vo slučai na konstatiranje na opravdanost na poplaka ili dojava za baratelot/imatelot na sertifikatot do SIQ i vo slučai koga na sistemot za upravljanje na imatelot na sertifikatot se požaluva negov kupuvač.

Vo slučaj, koga vo tekot na dodatnata proverka vodačot na proverkata ne možel da gi konstatira soodvetnite odstranuvanja na neusoglasenostite t.e. počituvanje na baranjata dadeni na prethodnata proverka, toa go naveduva vo pismeniot izveštaj. Izveštajot se priložuva do KCS, koja odlučuva za ponatamošnata opravdanost za poseduvanje na sertifikatot i upotrebata na sertifikacijskiot znak.

Dodatna proverka po ISO 13485 pokraj navedenoto se izveduva i vo slučaj ako sertifikacijskiot organ dobie informacija, deka podatocite od postproizvodstvenoto sledenje na medicinskoto pomagalo ukažuvaat na nedostatoci vo sistemot za upravljanje so kvalitetot ili pak dobie drugi informacii vo vraska so bezbednosta, ili pak vo slučaj na suštinski zakonski promeni, koi može da vlijaat na usoglasenosta na sistemot za upravljanje so kvalitetot.

Dodatnata proverka na imatelot mu se presmetuva posebno, vo zavisnost od obemot na dodatnata proverka (vo soglasnost so količinata na izvršenata rabota).

Delumnata proverka se izveduva, koga organizacijata bara odlaganje na proverkata za vreme poveće od tri meseci, no ne saka odložuvanje na postojaniot termin za proverka. Obemot na delumnata proverka e srazmeren na obemot na odlaganje.

5.1.13 Preodna preverka

Preodna preverka se izveduva vo slučaj na nova verzija na standardot, se predviduva zaedno so redovната ili obnovitelnata preverka. Obemot na preodnata preverka se odreduva vo soglasnost so smernicite za preod na novata verzija na standardot. SIQ go izvestuva imatelot za obemot i cenata na preodnata preverka.

5.1.14 Prekinuvanje na proverkata

Vodačot na proverkata mora vo slučaj na konstatirana neusoglasenost, zaradi koja dodeluvanjeto na sertifikatot ne e možno, vednaš da go izvesti liceto za kontakt vo proveruvanata organizacija. Dokolku e smiselno, može da predloži prekinuvanje na proverkata, za što mora da dobie pismena soglasnost od strana na liceto za kontakt. Vo slučaj na prekinuvanje na proverkata mora vednaš da go izvesti i SIQ.

Vo slučaj, da zaradi postoenje na rizici, koj proizleguvaat od proveruvanite procesi, se neposredno zagrozeni životot ili zdravjeto na proveruvačite, vrabotenite ili na tretii lica, vodačot mora da ja prekine proverkata. So pričinite za prekinuvanje mora pismeno da gi zapoznae proveruvanata organizacija i SIQ.

Dokolku proverkata bila prekinata, može da se prodolži, samo ako se odstraneti pričinite za prekinot.

6 SERTIFIKAT I SERTIFIKACISKI ZNACI

6.1 Važnost na sertifikatot

SIQ so sertifikatot ili drug soodveten dokument potvrduva deka imatelot ima vospostaven i soodvetno održuvan sistem za upravljanje, koj gi ispolnuva baranjata na navedeniot standard, t.e. drugiот referenten dokument na sertifikatot.

Sertifikatot se izdava po pravilo za period od 3 godini. Datumot na važnosta e naveden na sertifikatot. Vo toj period imatelot na sertifikatot mora da gi ispolnuva baranjata na izbraniот standard t.e. drugiот referenten dokument i ovoj pravilnik. Podatocite za važnosta na sertifikatite se na internet stranata na SIQ, www.siq.si, podatocite pak za nevažečkite sertifikati, zainteresiranite možat da gi dobijat so neposredno baranje od SIQ.

Validacijata na izjavata za životnata sredina ili nejinoto dopolnuvanje i informaciiite za životnata sredina, po pravilo važaat edna godina.

Sertifikatot važi samo za navedenata certificirana organizacija i za obemot napišan na sertifikatot.

6.2 Povikuvanje na izdadeniot sertifikat

Povikuvanjeto na izdadeniot sertifikat e dozvoleno samo:

- so naveduvanje na imeto na certificiraniот imatel,
- so naveduvanjeto na registarskiот broj na sertifikatot,
- so naveduvanje na referentniот standard za sistemi za upravljanje,
- so naveduvanje na obemot na sertifikacija/podračjeto na važnost na sertifikatot – koga vo obemot ne e opfatena celosnata organizacija,
- kaj zakonskiот prv sopstvenik,
- za vreme na važnosta na sertifikatot,

- na dopisite, ponudite, vo informativnite materijali, vo opštite dokumenti na imatelot i vo mediumite za oglasovanje.

Pri povikovanjeto na izdadeniot sertifikat imatelot na sertifikatot mora da obezbedi, deka sertifikatot ne se spomenuva vo vrska so dejnostite кои ne se certificirani i ne na način koj bi predizvikal pogrešna pretstava, deka se certificirani proizvođite, t.e. uslugite.

6.3 Upotreba na sertifikaciskiot znak

6.3.1 Upotrebata na sertifikaciskiot znak so logotipot SIQ

Upotrebata na sertifikaciskiot znak e objasneto vo posebno upatstvo, koe na imatelot na sertifikatot mu e dostapno na internet stranata na SIQ.

6.3.2 Upotreba na sertifikaciskiot znak i znameto za modelot Kvalitet za idninata

Upotrebata na sertifikaciskiot znak e objasneto vo posebno upatstvo, koe na imatelot na sertifikatot mu e dostapno na internet stranata na SIQ.

6.3.3 Upotreba na sertifikaciskiot znak na IQNet

Upotrebata na sertifikaciskiot znak e objasneto vo posebno upatstvo, koe na imatelot na sertifikatot mu e dostapno na internet stranata na SIQ.

6.3.4 Upotreba na znakot EMAS

Znakot EMAS se upotrebuva vo soglasnost so členot 8 od Uredbata ES 1221:2009.

6.3.5 Upotreba na sertifikaciskiot znak NVO

Upotrebata na sertifikaciskiot znak e objasneto vo posebno upatstvo, koe na imatelot na sertifikatot mu e dostapno na internet stranata na SIQ.

7 OBVRSKI NA BARATELOT I/ILI IMATELOT NA SERTIFIKATOT

7.1 Otvorenost na informacii

Baratelot/imatelot na sertifikatot t.e. drugiot soodveten dokument mora SIQ vednaš da go izvesti za site izmeni, кои se vo bilo kakva vrska so obemot na sertifikacijata t.e. važnosta na drugiot soodveten dokument, kako na primer izmena na sopstvenost, izmena na pravniot status, imeto na organizacijata i/ili adresata, sostojbata (stečaj) i/ili organiziranosta (izmeni vo rakovodstvoto i kontaktnite lica, brojot na vraboteni, dodatni izmeni vo dejnosta, izmeni vo vrska so lokacii itn.). Dokolku organizacijata ja promeni izjavata za životnata sredina koja e potvrđena od strana na SIQ, istata mora povtorno da ja isprati na pregled.

Imatelot na sertifikatot mora pred redovnata ili obnovitelnata proverka da go izvesti SIQ za izmenite vo sistemot za upravljanje i soodvetnata dokumentacija. SIQ na osnova na izmenite opredeluva nov obem na aktivnosti i so toa nova cena na uslugite.

Baratelot/imatelot na sertifikatot se obvrzuva, deka pred proverkata će gi informira proveruvačite na SIQ za site raboti, кои bi možele da bidat značajni za proverkata. Za efikasnost na proverkata će obezbedi, odgovorniот personal vo tekot na proverkata da mu bide na raspolaganje na proveruvačite i da im gi posređuva potrebnite informacii. Če ja podgotvi isto taka i celata potrebna dokumentacija i ostanatite dokazi, za da proverkata može da se odviva neprečeno. Baratelot/imatelot na sertifikatot se obvrzuva, deka na grupata na proveruvači, će i obezbedi bezbedni i zdravi uslovi za rabota.

Sertifikaciski pravilnik za sistemi za upravljanje

Baratelot/imatelot na certifikatoto ja posreduva potrebnata dokumentacija za sistemot za upravljanje so izvedba na aktivnosti vo certifikaciskata postapka na sekoe baranje na SIQ.

Baratelot/imatelot na certifikatoto mora da gi čuva site zapisi za žalbite, posetite na nadležnite organi i konstataciite na negovite kupuvači (pr. izveštai od proverki od strana na kupuvačite) i korektivnite merki. Zapisite mora pri proverkata da se dadat na uvid na proveruvačot. Mora da se čuvaat prethodnite izdanija na priračnikot i odgovorite na konstataciite od proverkata, koi gi dal do SIQ kako dokaz za nivnoto počituvanje i odstranuvanje na možnite neusoglasenosti.

Baratelot/imatelot na certifikatoto ima dolžnost, isto taka da mu obezbedi na proveruvačot proverka i kaj nadvorenite izveduvači, dokolku za nego izveduvaat bilo koj proces, koj vlijae na usoglasenosta na proizvodot so baranjata t.e. efikasnosta na sistemot za upravljanje, koj e predmet na proverkata.

Imatelot na certifikatoto mora da ovozmoži obnovitelna proverka i odstranuvanje na možnite neuglasenosti vo rokot koj go opredelil SIQ t.e. vodačot na proverkata, bidejći uspešno završenata obnovitelna proverka e uslov za dodeluvanje na novo izdanie na certifikatoto.

7.2 Priznavanje na certifikatite na SIQ i IQNet partnerite

Baratelot/imatelot na certifikatoto na SIQ izjavuva, deka će gi priznava certifikatite na SIQ kaj drugite organizacii, a pri toa može da gi zadrži i svoje dodatni kriteriumi i da izvede proverka kaj imatelot na certifikatoto, ako smeta deka za toa postojat značajni pričini.

Isto taka će gi priznava i certifikatite koi gi dodeluvaat partnerite na IQNet.

Imatelot na certifikatoto se obvrzuva, deka moralno i materijalno će se griži za dobroto ime na SIQ i negovite certifikati i certifikaciski znaci.

7.3 Trošoci

Baratelot/imatelot na certifikatoto gi plaća site trošoci, vo vrška so izveduvanjeto na certifikaciskata postapka i održuvanjeto na certifikatoto, kako što se opredeleni vo ponudata/dogovorot. Isto taka gi plaća i dodatnite trošoci, koi proizleguvaat od napravenite dodatni proverki ili novi izdanija na certifikatoto, koi se posledica na promeni vo organizacijata (promena na imeto ili sedišeteto na organizacijata). Vo slučaj na izmeni vo organizacijata (broj na vraboteni, dodatni dejnosti, dodatni lokacii itn.) i izmeni na akreditaciskite normativi SIQ go zadržuva pravoto da opredeli nova cena za promeniot obem na aktivnosti vo soglasnost so važečkiot cenovnik na SIQ.

Osven vo slučaj na viša sila, baratelot/imatelot na certifikatoto pri odložuvanje ili otkажuvanje na proverkata, pomalku od 7 rabotni dena pred dogovoreniot datum na proverka, gi plaća trošocite koi nastanale so otkажuvanjeto (organizacija na proverkata, raspoložlivost na timot na proveruvači i eventualno nastanatite patni trošoci).

8 PRESTANOK NA VAŽNOSTA NA CERTIFIKATOT

8.1 Namena

Certifikatoto za sistemi za upravljanje važi po pravilo 3 godini.

So ukinuvanje na certifikatoto ili drugite soodvetni dokumenti, sakame vo slučaito, koga ne se ispolnuvaat baranjata od ovoj pravilnik, i vo drugite, podolu navedeni slučai, da ja sprečime možnata zaguba na doverbata, kako vo certifikatite na SIQ, taka i vo imatelite na certifikatite na SIQ.

8.2 Pričini

Po pravilo kako pričina za ukinovanje na certifikat se smetaat kršenjata na opredelbite od ovoj pravilnik. Posebno kako pričina za ukinovanje na certifikat se smeta:

- objava na stečaj i prestanok na rabotenjeto,
- upotreba na certifikat i certifikacijski znak kako dokaz za ispolnivanje na baranja na drugi standardi, koi ne bile osnova za certifikacijata, ili upotreba za drugi nesertificirani dejnosti, organizacijski edinici itn.;
- nepotpolni ili lažni informacii, dadeni vo vrska so proverkata;
- prikriivanje na suštinski izmeni vo sistemot za upravljanje ili sastojbata vo organizacijata;
- neizvršivanje na baranjata dadeni vo izveštajot od proverkata;
- neispolnivanje na finansiskite obvrski kon SIQ;
- pismeni baranja na imatelot;
- neizvedena obnovitvena proverka do datumot na važnost na certifikatoto ili neizvedena redovna proverka poveće od 12 odnosno 15 meseci od posledanata izvedena proverka.

Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje može da rešava za ukinovanje na certifikat isto taka i vo slučaita na pravosilno rešenje od strana na sudot protiv imatelot na certifikat.

8.3 Postapka

Za ukinovanjeto rešava Komisijata za certificiranje na sistemi za upravljanje na osnova na predlog na direktorot/direktorkata na podračjeto ocenivanje na sistemi za upravljanje. Komisijata može da donese rešenje za ukinovanje na certifikat vednaš, ili pak na imatelot na certifikat da mu dade rok (do 3 meseci), vo koj mora da se izvedat soodvetnite korektivni merki, pri toa mora se počituvaaat dogovorenite pravila za važnosta na certifikat i dinamikata na izvedovanjeto na proverkite.

Ukinovanjeto na certifikat na SIQ predizvikuva, imatelot na certifikat da se odstrani od listata na imateli na certifikati na SIQ na internet stranite na SIQ i IQNet, imatelot da se vnese na listata na ukiniti certifikati, koj e dostapen na zainteresiranite neposredno kaj SIQ. Osven ova od nego se bara soodvetna ispravka na dokumentite, vo koi se naveduva ili se povikkuva certifikat na SIQ za sistemot za upravljanje.

9 REŠAVANJE NA ŽALBI I PRIGOVORI I ODGOVORNOST NA SIQ

9.1 Reševanje žalbi i prigovori

Baratelot/imatelot može da se požali na nesoodvetnata rabota na SIQ ili da podnese prigovor na odlukite na KCS.

Žalbite na rabotata na SIQ vo prv stepen gi razgleduva direktorot/kata na podračjeto Ocenivanje na sistemi za upravljanje. Za priemot na žalbata i odlukata pismeno se izvestuva podnesitelot na žalbata. Na taa odluka možna e žalba do Komisijata za prigovori, koja e vtorstepen organ i čija odluka e konečna.

Žalbite na sistemot za upravljanje na imatelot na certifikat, koi vo pismena forma može da gi podnese bilo koj se rešava na ednakov način kako i žalbata na rabotata na SIQ. Za tekot i zaključokot na žalbata se izvestuva žalitelot i imatelot na certifikat.

Prigovor na odlukite na KCS mora podnositelot da podnese vo pismena forma vo rok od 15 dena od priemot na odlukata. Baratelot mora prigovorot soodvetno da go dokumentira. Prigovorot go razgleduva komisijata za prigovori, čija odluka e konečna. Za priemot, tekot i načinot na odlučivanje vo vrska so prigovorot pismeno se izvestuva vložuvačot na prigovorot.

Vo slučaj na osnovana žalba ili prigovor direktorot/kata na podračjeto obezbeduva da se odstranat pričinite za žalba/prigovor.

Detalno postapkata za prigovori e opišana vo dokumentot CR 105 i e objaven na internet stranata na SIQ. Drugite sporovi se rešavaat kaj stvarno nadležniot sud vo Ljubljana vo Edinicata vo Ljubljana. Za site uslovi se primenuva zakonodavstvoto na Republika Slovenija.

9.2 Odgovornost na SIQ

SIQ ne prevzema odgovornost, ako treta strana delumno ili vo celost ne go priznava sertifikatot na SIQ. Istoto važi i za baranjata za odšteta od strana na kupuvačite na imatelot na sertifikat, zaradi toa što proizvodot po kvalitet ne gi ispolnil nivnite očekivanja.

SIQ ne prevzema odgovornosti na baratelot/imatelot na sertifikat za proizvodite ili odgovornosti za spstvenite šteti.

SIQ ima osigurano profesionalna odgovornost za šteti poradi greški, propusti ili kršenja pri vršenjeto na svoje registrirani dejnosti za postojano vrabotenite lica i dogovorenite podizvršiteli. Osigurenata vrednost iznesuva 1.400.000 EUR so godišen agregat na isplata najmnogu do 2.800.000,00 EUR.

10 ZAVRŠNI ODREDBI

Zainteresiranata strana so ponudata za usluzi na sertifikiranje dobiva i važečko izdanie na Sertifikaciskiot pravilnik.

SIQ go zadržuva pravoto na izmeni na Sertifikaciskiot pravilnik zaradi izmeni na standardite t.e. drugite referentni dokumenti, upatstva i nasoki, ko važat za sertifikaciskite organi za sistemite za upravljanje, koi vršat nadzor na rabotata na SIQ (npr. akreditaciski organi i IQNet) i zaradi izmeni vo organizacijata t.e.rabotenjeto na SIQ. Važečkoto izdanie na Sertifikaciskiot pravilnik e objaveno na internet stranata na SIQ www.siq.si. Dokolku baratelot/imatelot pred izvedbata na slednata proverka nema prigovor na izmenite, se smeta deka e soglasen so niv.

Site nastanati sporovi gi rešava nadležn sudot vo Ljubljana, osven koga so dogovor e poinaku odredeno. Za site sporovi se upotrebuvat važečkite zakonski propisi na Republika Slovenija.